

Viu l'Òpera! **RIGOLETTO**, de Giuseppe Verdi

Divendres, 28 de gener a les 17.30 h. Auditori del Cèntric Espai Cultural

Òpera en 3 actes. Cantada en italià. Duració aproximada 2 h (160minuts)

Enregistrada al 2017 al Gran Teatre del Liceu

EQUIP CREATIU

Director musical	Riccardo Frizza
Director d'escena	Monique Wagemakers
Escenografia	Michael Levine
Vestuari	Sandy Powel
Il·luminació	Reinier Tweebeeke
Orquesta Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu	

EQUIP ARTÍSTIC

Duque de Mantua	Javier Camarena
Rigoletto	Carlos Álvarez
Gilda	Desirée Rancatore
Sparafucile	Ante Jerkunica
Maddalena	Ketevan Kemoklidze

El miracle de l'òpera: Rigoletto

Hi ha tantes aproximacions al món de l'òpera com persones s'acosten a aquesta centenària manifestació artística. Hi ha qui busca l'excel·lència vocal, hi ha qui busca una experiència teatral superba, hi ha qui busca una partitura genial, hi ha qui busca arguments plens d'amor, odi, sexe, família, lluita de classes, etc. Doncs de tot això en té, i molt, per regalar *Rigoletto* (1851), obra mestra de Giuseppe Verdi.

Basada en la meravellosa obra de Victor Hugo *Le Roi s'amuse* i amb llibret de Francesco Maria Piave, l'obra del músic de Le Roncole transcendeix el gènere operístic per portar-nos al món del teatre psicològic i els límits dels perfils dels seus protagonistes. A *Rigoletto*, Verdi ens ensenya que a la vida, guanyar no és fàcil i és més, perdre és el més habitual i amb més raons quan ets de classe social baixa.

Rigoletto és un antiheroi que no podrà cuidar de l'única cosa que realment l'importa, l'amor de la seva filla Gilda. Un personatge que es debat entre la crítica crua de la classe nobiliària i l'amor patern, entre la colera envers els cortesans i la tristor per la pèrdua de la seva parella; entre el riure del bufó i les llàgrimes amargues del pare davant la filla morta.

Per donar major realisme, Verdi va optar per escriure per a veu de baríton aquest personatge, deixant el de tenor destinat al duc de Màntua, un *Don Giovanni* sui generis, que es dedica a aprofitar-se de les dones gràcies al seu estatus. L'empatia amb Rigoletto va resultar enorme després d'unes poques representacions, ja que moltes persones veien en els abusos dels nobles o poderosos una forma habitual de relació encara a meitat del segle XIX.

Rigoletto és geperut, ha perdut la dona i amaga la seva filla per tal d'evitar abusos i també en part per no quedar-se sol. És, però tan desgraciat que ni això aconseguirà, perquè la força irracional i irresponsable de l'amor de la jove, juntament amb una maledicció a conseqüència dels seus actes i la venjança, faran que al final Gilda acabi en un sac destinat al llicenciós duc que cantava allò de "la donna é Mobile".

L'obra es troba just en el moment d'inflexió de la carrera de Verdi, després de la mort de la seva dona i els seus fills i just abans dels dos títols que conformarien el que ara coneixem com a trilogia popular, com són *Il Trovatore* i *La Traviata* ambdues estrenades dos anys després de *Rigoletto*.

L'acció funciona com un mecanisme de rellotgeria, fent-nos oblidar per moments que estem assistint a un espectacle musical. Estem fregant gairebé el teatre psicològic. I és que podem compadir-nos de Rigoletto en la seva pèrdua, de Gilda i el seu amor tòxic (i mortal), del duc que s'entendria per moments quan parla de la jove o del sicari que viu de la seva feina i comparteix vida i penes amb la seva germana prostituta, de nom Maddalena per acabar de farcir de referències religioses la trama. Tots perden, tots perdem.

Musicalment, Rigoletto ens ofereix moments estel·lars de la mà dels seus protagonistes. A més del rol principal, el duc de Màntua ens ha deixat una de les àries més conegudes com és "La donna é Mobile" i pel paper de soprano tenim moments tan deliciosos com l'ària "Caro nome che il mio cor" quan Gilda coneix el duc, sota la identitat de Gaultier Maldé. També són brillants moments com el del quartet del tercer acte "bella figlia dell'amore", on en una demostració de geni, podem escoltar els perfils psicològics de Maddalena, el duc de Màntua, Rigoletto i Gilda alhora.

RIGOLETTO

Acte I

Som a Màntua i el duc celebra una gran festa. Entre ball i ball el jove noble confessa a un amic que s'ha enamorat d'una jove desconeguda que troba sempre que va a l'església. La festa continua i el duc flirteja amb la comtessa Ceprano que primer es resisteix, però que acabarà seduïda pel llicenciós noble. El bufó geperut de la cort, Rigoletto, es mofa del comte de Ceprano.

Un cortesà informa que Rigoletto té una amant, i els nobles decideixen conspirar per tal d'escarnir el bufó que no para de malmetre. Tanmateix, la suposada amant no és altra que Gilda, la filla secreta de Rigoletto, una noia ingènua, que el seu pare manté amagada per protegir-la dels cortesans. També és Gilda la misteriosa dona que ha descobert el duc de Màntua en les seves visites a l'església.

Torna el duc, decebut perquè Ceprano ha frustrat el flirteig amb la dona d'aquest. Rigoletto amb cinisme li suggereix al duc diverses formes de desfer-se del comte: empresonar-lo, exiliar-lo o fins i tot tallar-li el cap.

El duc, però adverteix a Rigoletto que tota la còlera que provoca se li pot girar en la seva contra. De sobte la festa s'interromp: el comte Monterone entra enfurismat perquè el duc a deshonrat la seva filla. Monterone maleirà Rigoletto per burlar-se del dolor d'un pare mentre que el duc ordena l'arrest de Monterone. Ja de tornada a casa el bufó es trobarà amb Sparafucile, un sicari que li ofereix els seus serveis.

Gilda parla amb Rigoletto, vol saber qui és ella realment, i que va succeir amb la seva mare. El bufó contesta sec que ella s'ha de limitar a no sortir de casa i que Giovanna, la criada de Rigoletto, cuidarà d'ella. Així i tot, el duc aprofita una ocasió i després de subornar Giovanna, s'amaga. Gilda confessa a la criada que se sent atreta pel jove que la segueix a l'església i que encara l'estimaria més si aquest no fos un noble. El duc apareix i es declara sota el nom de Gaultier Maldé i la jove li correspon afirmant que ella també està enamorada.

El duc marxa i arriben els cortesans emmascarats disposats a venjar-se de les burles del bufó. Quan se'l troben li fan creure que busquen la dona de Ceprano. Conviden a participar en la missió a Rigoletto, que amb els ulls embenats està ajudant en el segrest

de la seva pròpia filla. En adonar-se, desesperat recorda la maledicció de Monterone.

Acte II

El duc és a palau i, coneix la paternitat de Rigoletto. El noble s'entendreu recordant la ingenuïtat de la jove. Els cortesans informen el duc que tenen segrestada a la suposada amant de Rigoletto.

El duc somriu triomfant. Rigoletto apareix en escena angoixat. Tracta de trobar la seva filla mentre els cortesans se'n burlen de forma cruel. Es quedaran bocabadats quan s'assabenten que és la seva filla. Gilda apareix i corre als braços del seu pare. La jove ha estat forçada. Rigoletto jura venjança.

Acte III

A l'hostal de la germana prostituta d'Sparafucile, Maddalena, Rigoletto porta la seva filla perquè comprovi la classe d'home que és el duc, que està intimant amb Maddalena. Però Gilda malgrat tot encara és enamorada d'ell.

Rigoletto contractarà el sicari per matar el duc i demana Gilda que es disfressi d'home i marxi cap a Verona, on es retrobaran. Els homes queden en trobar-se a mitjanit, quan Rigoletto recollirà el cadàver del duc. Maddalena també cau enamorada del duc i demana el seu germà que no el mati. Sparafucile opta per matar al primer que truqui a la porta de l'hostal abans de mitjanit. Gilda, que ha escoltat la conversa, es presenta vestida ja d'home a la porta de l'hostal per salvar la vida del seu amor, acabant apunyalada.

Arriba Rigoletto a la cita i Sparafucile li passa el sac amb un cos a dintre. El bufó paga i se sent feliç, però quan s'acosta al riu escolta la veu del jove duc. Un terrorífic pressentiment el glaça, és la seva filla moribunda. La jove encara tindrà temps de demanar perdó al seu pare que l'abraça entre llàgrimes.

PROPERAMENT

Música i lletres:
Temps fràgils, amb Jordi Boixaderas
acompanyat pel músic Miquel Jordà.

Dissabte, 12 de febrer a les 19 h
Auditori del Cèntric

Viú l'òpera!

Xerrada Descobrim la clàssica: Rossini i l'òpera bufa. Dimecres, 16 de febrer a les 19 h
Projecció El barber de Sevilla,
de G. Rossini. Divendres, 18 de febrer a les
17.30 h. Auditori del Cèntric

